

Tarih Öncesinden Bir Dev

Triceratops

Milyonlarca yıl öncesine, henüz insanların bile yaşamadığı bir zamana doğru yolculuğa çıkıyoruz. Yeryüzüne hükmeden dinazorlar bitki örtüsünün yoğun olduğu ormanlarda dolaşıyor ve yiyecek arıyor. Upuzun boynuzları ve geniş yakalığıyla dikkat çeken dev *Triceratops* ise onlardan sadece biri. Hazırsanız şimdi bu canlıyı birlikte daha yakından tanıyalım.

Dinazorlar yaklaşık iki yüzyıl önce fosilleri keşfedildiğinden bu yana insanların ilgisini çekiyor. Paleontologların bulduğu bu fosiller farklı türler, yaşam alanları ve beslenme biçimleriyle ilgili bizlere bilgi sağlıyor. Bilim insanlarının çoğu yaklaşık 65 milyon yıl önce Dünya'ya çarpan büyük bir gök taşı nedeniyle bu canlıların soyunun tükendiğini düşünüyor.

Paleontoloji, fosilleri inceleyerek tarih öncesi dönemlerde yaşamış canlıları ve yeryüzünün tarihini araştıran bilim dalıdır. Bu alanla ilgilenen bilim insanlarına paleontolog ya da fosil bilimci denir.

Kuyruk

Uzun kuyruğu, vücut ağırlığının dengelenmesine yardımcı olurdu.

Boyun yakalığı

Başının arkası, boynunu koruyan kemiksi bir plaka şeklinde geriye doğru uzanıyordu. Yakalığını çevreleyen diken benzeri çıkıntılar vardı.

Boynuzlar

Kırıldığında ya da yıprandığında yeniden çıkardı. *T. rex* gibi yırtıcılara karşı savunma amaçlı kullanılırdı.

Gaga çeneler

Uçlarında sivri gaga bulunan güçlü çenelere sahipti.

Bacaklar

Ağır vücudunun ayakta durabilmesini ve ilerlemesini sağlayan kısa ve güçlü bacakları vardı.

Dinozor sözeüğu "korkunç sürünge" anlamına gelir. Bir serçe kadar küçük olandan 15 fil kadar büyük olana çok farklı boyutlarda dinozor bulunuyordu.

Karekodu akıllı cihazınıza okutarak Mezozoik Dönm Canlıları kartlarımızı inceleyebilirsiniz.

Triceratops Bilgi Kartı

Cins adı: *Triceratops*

Bilinen iki türü: *Triceratops horridus*, *Triceratops prorsus*

Okunuşu: Triseratops

Yaşadığı dönem: Yaklaşık 68 ila 65 milyon yıl önce

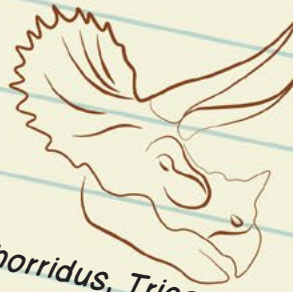
Bulunduğu yer: Kuzey Amerika

Boy: 3 metre

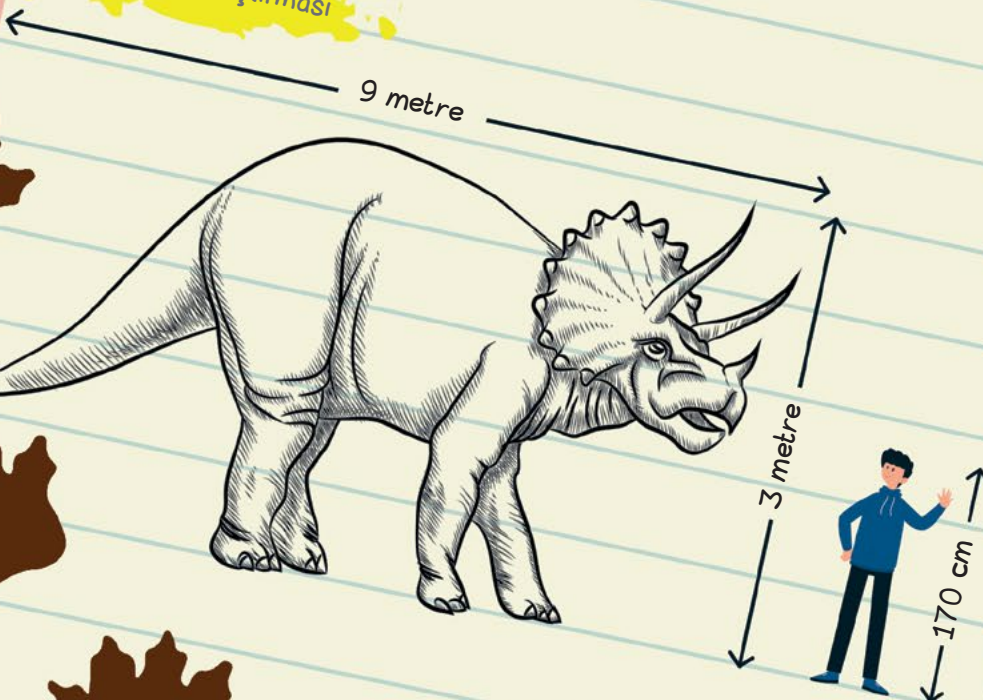
Uzunluğu: 9 metre

Kütlesi: 5-8 ton

Beslenme biçimi: Otçul

Boyut karşılaştırması

Triceratops sözcüğü Latince'de "üç boynuzlu yüz" demektir. *Tri*, "üç"; *cera*, "boynuz"; *tops*, "yüz" anlamına gelir.

Triceratops, Mezozoik Dönem'in sonlarına doğru üç milyon yıl boyunca Kuzey Amerika'da yaşadı. Dünya üzerinde dolaşan son dinazorlar arasındaydı. İlk kez 1889 yılında tanımlandı. Ardından *Triceratops*'a ait yüzlerce fosil bulundu. Önceleri yalnız yaşadıkları düşünülürken sonraki çalışmalarda sürüler hâlinde hareket ettikleri ortaya çıktı. Araştırmalar *Triceratops*'un *T. rex*'le aynı dönemde yaşadığını da gösteriyor.

Tehlikeli gibi görünse de *Triceratops* otçul bir dinozordu. Eğrelti otu, çikar ve palmye gibi bitkilerle beslenirdi. Sivri gagasıyla sert bitkileri keser, dişleriyle parçalardı. Ağzında sürekli yenilenen, 3-5 sıra hâlinde dizili 400 ila 800 dişi vardı. Dört ayağı üzerinde yürür ve yavaş hareket ederdi. Bazı dinozor türleri gibi arka ayakları üzerinde yükselmezdi. Ön ayaklarında üç, arka ayaklarında dört parmağı vardı.

Triceratops'un devasa kafası, vücudunun neredeyse üçte biri büyüklüğündeydi. Uzunluğu 3 metreyi bulabiliyordu. Burun deliklerinin üzerinde bir, gözlerinin üstündeyse iki boynuzu vardı. Korunma ve savunma amacıyla kullandığı boyun yakalığı onu büyük ve korkunç gösteriyordu. Bilim insanları, *Triceratops*'ların, yapıları az da olsa farklılık gösteren boynuz ve yakalıklarından yavrularını tanıyarak olabileceğini düşünüyor.

Triceratops'ların gözlerinin üstündeki boynuzların uzunluğu 1 metreye kadar ulaşabiliyordu.

Big John (Büyük John) adı verilen, dünyanın bilinen en büyük *Triceratops*'una ait fosiller 2014 yılında bulundu. Bu fosillerden oluşturulan iskelet, ABD'nin Florida eyaletindeki Glazer Çocuk Müzesinde sergileniyor.